

ADS KLICPERA TRUTNOV
UVÁDÍ

Jean-Baptiste Piquelin
- Moliere -

TARTUFFE

Překlad: Antonín Přidal
Úprava a režie: Pavel Harvánek
Scéna: ing. arch. Emil Konečný, J. H.
Kostýmy: Emil Konečný a H Chaloupková
Pohybová spolupráce: Ilona Novotná

V inscenaci je použita hudba z děl G. F. Händela,
J. P. Rameaua, B. Smetany a G. P. Telemanna.

Premiéry 3. a 8. dubna 1982 v 19,30 hodin
v Národním domě.

OSOBY A OBSAZENÍ

Raní Fernellová, Orgonova matka	Jana Chlápková
Orgon	František Brož
Elmíra, Orgonova druhá žena	Dagmar Halířová
	Milena Janečková
Damis, Orgonův syn	Luboš Suchánek
	Leoš Poslušný
Mariana, Orgonova dcera	Eva Kollertová
	Vladimíra Kožená
Valér, Marianin snoubenec	Jaromír Beier
	Vlastimil Rozsypal
Kleant, Orgonův švagr	Ladislav Tomm
Dorina, komorná	Helena Chaloupková
	Věra Žďárská
Tartuffe	Petr Takáč
Exekutor	Antonín Mazura
	Jiří Kout
Policejní důstojník	Jiří Marek

SLOVO O HŘE

Již dávno se stal Tartuffe synonymem pokrytce. Tuto vlastnost zpodobňuje Molière naprosto jednoznačně a mistrovsky. Co však neukazuje, je cesta k onomu pokrytectví. Neobnaňuje kořeny zla v člověku. Jinými slovy, zpodobňuje symptom, nikoliv příčinu. Zřejmě ani nám se nepodaří na tuto otázku odpovědět vyčerpávajícím způsobem. Pokoušme se však omu příčinu hledat a vidíme ji v ukřivdnosti Tartuffa, v jeho pocitu méněcennosti, který jej zavádí ke zručním kompensacím. Osud mu ukřivdil a on má tedy právo křivdit a škodit jiným. Deformované chápání morálky - můžeme-li vůbec ještě o morálce hovořit - mu dovoluje vše. Podvádět, krást, znásilňovat. Ve svém výsledku však tato zloba obrácená proti světu se mu vrací v samotě a věčném opuštění. Tato cesta k vyrovnání jeho pocit vlastně dekompenzuje, a to je jeho odsouzení, trestem i prokletím.

Ne předvádíme obecné, ale výjimečné. Přejeme si, aby naše inscenace nebyla frustrací, ale upozorněním. Škrteme pozitivní závěr Molièrovu hru, neboť se domníváme, že ono pozitivní poznání by si měl odnést až divák. Konec konců i Molière jej dopisoval kvůli králi.

T. de Mare: Molière.

O AUTOROVÍ...

vlastním jménem Jean-Baptiste Poquelin, se narodil 15. ledna 1622 v Paříži jako první syn bohatého čalounického mistra Jéana Poquelina. Po studiích, které Molière absolvoval jednak v jesuitické koleji Collège de Clermont a jednak ve městě Orleansu (kde získal hodnost licenciáta práv), pověřil ho otec, aby po něm převzal funkci královského komorního čalouníka. Stejně jako před odchodem z Paříže (v roce 1639 do Orleansu) i nyní, po svém návratu, věnuje Jean-Baptiste všechnen svůj volný čas divadlu, jemuž posléze definitivně propadl. Dne 6. ledna 1643 se zřídka funkce královského komorního čalouníka a dne 30. června 1643 spolu s herečkou Madeleineou Béjartovou, jejím bratrem a sestrou a dalšími devíti herci zakládá tzv. Skvělé divadlo. V této době - zřejmě z ohledu na svou váženou měšťanskou rodinu - přestal používat své občanské jméno a na místo něho se podepisuje jako Molière. Původ pseudonymu doposud nebyl rozřešen. Na vzdory svému názvu jeho divadlo po dvou letech ztroskotalo a Molière se vydal kočovat po venkově.

Po třinácti letech se vrací do Paříže, kde jeho hry zaznamenají veliký úspěch. To vede krále Ludvíka XIV. k tomu, že Molière bere pod svoji ochranu a jeho divadlu dal k užívání dvoranu Palais Royal (po Molièrově smrti se stává zárodkem dnešní Comédie-Française). Zde také vrcholí Molièrova nejslavnější éra.

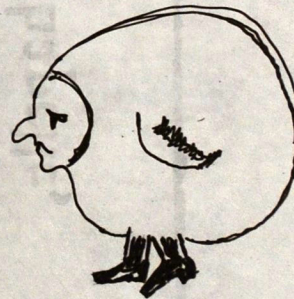
Historie jeho života je vlastně historií jeho her - bojem o jejich napsání i uvedení, bojem o vrtavou přízeň krále, bojem s nepřítelí církve a měšťáky. Jejich nenávisť ho provázela až za hrob. Když 17. února 1673, po čtvrtém představení své poslední hry Zdravý nemocný (kde hrál hlavní roli), zemřel na chřiení krve, nesměl být řádně pochován do posvěcené země.

SEZNAM HER

kolem r. 1650	FEDANTICKÝ DOKTOR, ZAMILOVANÝ DOKTOR, GORGIBUS V FYTILI, ŽÁRLIVÝ PĚTRÍK, LÉTAJÍCÍ LÉKAŘ
1653-55	ZTRĚŠTĚNEC ANEB LÁSKA S PŘEKÁŽKAMI
1656	HOŘE Z LÁSKY
1659	SMĚŠNÉ PRECIÓZKY
1660	SCANAREL ANEB DOMNĚLÝ PAROHÁČ
1661	DON GARCIA NAVARRSKÝ ANEB ŽÁRLIVÝ PRINC, ŠKOLA MUŽŮ, FROTIVOVÉ
1662	ŠKOLA ŽEN
1663	KRITIKA ŠKOLY ŽEN, VERSAILLSKÁ IMPROVIZACE
1664	SNÁTEK Z DONUCENÍ, PRINCEZNA Z HLIDY, TARTUFFE NEBOLI POKRYTEC
1665	DON JUAN ANEB KAMENNÁ HOSTINA, LÁSKA LÉKAŘEM, MISANTROP
1666	LÉKAŘEM PROTI SVĚ VŮLI, MELICERTA
1667	KOMICKÁ PASTORÁLA, SICILIÁN ANEB LÁSKA MALÍŘEM, PANULP NEBOLI PODVOVNÍK
1668	AMPITRYON, JIŘÍ DOUDEK ANEB OKLAMANÝ MANŽEL, LAKOMEC
1669	TARTUFFE ANEB PODVOVNÍK, PÁN Z PRASEČKOVA
1670	SKVĚLÍ MILENCI, MĚŠŤÁK ŠLECHTICEM
1671	PSYCHÉ, SKAFINOVA ŠIBALSTVÍ, BALET BALBŮ, HRABĚNKA Z NOUZOVA, UČENÉ ŽENY
1673	ZDRAVÝ NEMOCNÝ

"Je to veliká rána pro nectnost vystavit je posměchu celého světa. Člověk snadno snese výtky, ale naprosto nesnáší výsměch, člověk klidně bude slý, ale nikdy nechce být směšný."

Molière

Program připravil Pavel Harváněk, graficky upravil s použitím kresby E. Konečného Oldřich M. Šiégr.